

תפלת שהרית-101 Tefila

ברוך שאמר Lesson 14- The Words Within

Source 1

סידור עבודת ישראל – וכתב היוחסן (דף קכב) כי בשבת הראשון של מינוי ראש גליות היה החזן משורר ברוך שאמר ודיה העולם והבחורים היו עונים ברוך הוא. והחזן היה אומר ברוך עושה בראשית והבחורים ענו ברוך הוא. וכן על כל המאמרים המתחילים ברוך היו עונים ברוך הוא. ואחד מחכמי זמננו שפט מזה שכן עיקר כוונת מחבר ברכה זו שתאמר כעין פזמון, ותיבות ברוך הוא שבסידורים אחר ודיה העולם יהיו רק למען שיענה בן הקהל על כל המאמר. אבל לא כן הוא ולא כן שפט ותיבות ברוך הוא הן מנוף הברכה וברכה היא ולא פזמון; ולא נתקנה להיות משוררת כפזמון. ורק בעת מינוי ראש הגולה עשו מה שעשו לרוממות תפלת היום ולהדרת שמהתו.

Translation: The book HaYuchsan wrote that on the first Shabbat after the appointment of the new head of the Jewish community in exile, the Chazan would sing the opening words of Baruch Sh'amar and the congregation would respond with Baruch Hoo. The Chazan would call out the next line of Baruch Sh'amar and the congregation would respond with Baruch Hoo. They would then read the other introductory sentences in the same manner. One of the scholars of our generation concluded from that practice that it was always the intention of the author of Baruch Sh'amar that it be read responsively like a song. The reason that he wrote the words Baruch Hoo after the first sentence was to instruct the congregation to respond with Baruch Hoo after each sentence. But I do not believe that the author meant to instruct us to follow that practice. The words Baruch Hoo are an integral part of the sentence in which they appear. It was not the intent of the author to compose a responsive song. His intent was to author a Bracha. It was only during the ceremony celebrating the appointment of a new head of the exile that they would read the sentence responsively to uplift the prayer of that day and to increase the joy of the celebration.

Source 2

סידור רבנו שלמה ב"ר שמשון מגרמייז – מכאן ואילך בשביל שיש לו להתחיל בפסוקי דזמרה, מברך לפניהם עשרה ברוך, כנגד עשרה מאורות שבהן נברא העולם, וכנגד עשרה דברות, וה עשרה מזמורים כנגד העשרה מאורות.

Translation: From here forward because he is about to recite Pseukei D'zimra, he would say ten times the word "Baruch." The number 10 represents the ten times the word "say" appears in the story of creation. The number 10 also represents the Ten Commandments and the number 10 represents the number of paragraphs of Psalms that are included in Pseukei D'Zimra.

Source 3

סדר רב עמרם גאון-פסוקי דזמרה-וכשנכנסין ישראל בבתי כנסיות להתפלל עומד חזן הכנסת ופותח: ברוך שאמר ודיה העולם ברוך הוא. ברוך אומר ועושה. ברוך גוזר ומקיים ברוך עושה בראשית ברוך מרחם על הארץ ברוך מרחם על הבריות, ברוך משלם שכר טוב ליראיו. ברוך מעביר אפילה ומביא אורה, ברוך א-ל חי לעד וקיים לנצח, ברוך שאין לפניו עולה ולא שכיחה ולא משוא פנים ולא מקה שוחד. צדיק הוא בכל דרכיו. ובשבת אומר ברוך אשר נתן מנוחה לעמו ישראל. ובמועד אומר ברוך אשר נתן מועדי שמחה וחגי נדבה לעמו

תפלת שחרית-Tefila 101

ישראל. ברוך א-ל חי לעד וקיים לנצח, ברוך הוא וברוך שמו ברוך זכרו לעולמי עד. בא"י אמ"ה הקל המלך הגדול והקדוש אב הרחמן מהולל בפי עמו משובח ומפואר בלשון כל חסידיו ועבדיו. ובשירי דוד עבדך נהללך ה' אלקינו בשבחיו ובזמיריו, נהודך נגדלך נשבחך נפארך ונרוממך ונמליכך ונקדישך ונעריצך ונזכיר שמך מלכנו א-להינו, יחיד חי העולמים משובח ומפואר שמו עדי עד, בא"י מלך מהולל בתשבחות.

Source 4

סידור רב סעדיה גאון-

והתנדבה אומתנו לקרוא מזמורים מספר
תשבחות הקב"ה ולפניהם ואחריהם שתי ברכות,
ותיקנה לעשות כך אחרי שהמאמין מברך
על כל המקרים הקורים אותו מראשית
קיצתו עד זמן התפלה, כמו שאבאר לך אח"כ
בפרק נפרד מן התפלות. ואח"כ אומר את
ברכת הפתיחה:

Translation: He can voluntarily recite chapters from the book of praises to G-d with a Bracha before and one after. A believer should do so after reciting Brachos in which he acknowledges G-d's involvement in each step that he engages in after waking until he is ready to recite Tefilas Shacharis as I will explain soon in a writing that is separate from the Tefilos. Then he recites the following opening Bracha:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם האל אב הרחמן הגדול והקדוש /
המהולל בפי עמו בית ישראל משובח ומפואר תמיד בלשון כל חסידיו ועבדיו
בשירי דוד עבדך נהללך יי אלהינו בשבחיו[ת] ובזמירות נודך נשבחך נפארך
נרוממך נידחדך נקדישך נזכיר את שמך וזכרך מלכנו אלהינו יחד ברוך אתה
יי מלך מהולל בדברי שיר ותשבחות לעולם ועד.

ופי ברכה אלמזאמיר ואלפואסיק אלתי תקאל   ובברכת פסוקי דזמרה שאומרים בשבת
פי אלסבת באלגדא זיאדה פי אולהא והי   בבוקר מוסיפים בתחלתה בלשון זה
ברוך שאמר והיה העולם ברוך הוא ברוך אומר ועושה ברוך גזור ומקיים
ברוך מרחם על כל הבריות ברוך מעביר אפלה ומביא אורה ברוך שנתן תורה
לעמו ישראל ברוך משלם שכר טוב ליראיו ברוך הוא ברוך שאין לפניו לא עולה
ולא שכחה לא כזב ולא מרמה לא משא פנים ולא מקח שוחד ברוך אל חי
לעד וקיים לנצח ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם האל אב הרחמן
הגדול והקדוש
אלי אבר ברכה תם מזמור שיר ליום   עד סוף הברכה, אח"כ מזמור שיר ליום

Translation: On Shabbos he adds the following introduction:

תפלת שהרית-101 Tefila

Source 5

לכ	זמירות	זמירות	ברוך
ברוך שאלו מלכות כמנהג	ברוך שאלו מלכות כמנהג	שואמר והיה העולם ברוך ואמר	
האנלנוס מהלכו ככילול	האנלנוס מהלכו ככילול	ועושה ברוך גזר ומקיים	
ברוך שואמר והיה	ברוך שואמר והיה	ברוך עושה בראשית ברוך מרחם על הארץ:	
העולם: ברוך	העולם: ברוך	ברוך מרחם על הבריות ברוך משלם שכר טוב	
ואמר ועושה: ברוך	ואמר ועושה: ברוך	ליראייו ברוך מעביר אפילה ומביא אורה:	
גזר ומקיים: ברוך	גזר ומקיים: ברוך	ברוך אל חי לעד וקיים לנצח ברוך שואמר לפניו	
חי לעד וקיים לנצח: ברוך	חי לעד וקיים לנצח: ברוך	עולה ולא שוכחה ולא משוא פנים ולא מקח	
ברוך עושה בראשית על הארץ: ברוך	ברוך עושה בראשית על הארץ: ברוך	שומר צדיק הוה בכל דרכיו: וחסיד בכל מעשיו	
ברוך מרחם על הבריות: ברוך	ברוך מרחם על הבריות: ברוך	ברוך פורה ומציל ברוך הוה וברוך שמו	
ברוך מרחם על הבריות: משלם שכר טוב ליראי:	ברוך מרחם על הבריות: משלם שכר טוב ליראי:	וברוך זכרו לעולמי עד ברוך אלהינו	
ברוך משלם שכר טוב ברוך חי לעד וקיים	ברוך משלם שכר טוב ברוך חי לעד וקיים	מלך העולם המלך הגדול והקדוש אב הרחמן	
ליראייו: ברוך פורה לנצח: ברוך פורה	ליראייו: ברוך פורה לנצח: ברוך פורה	מחולל בפי עמו משובת ומפואר כלשון כל	
ומציל: ברוך הוא וברוך	ומציל: ברוך הוא וברוך	חסידיו ועבדיו: עד כאן פז תיבות	
שמו: ברוך אלהינו אלהינו	שמו: ברוך אלהינו אלהינו	ובשירי דוד עבדה נהללך יי אלהינו:	
מלך העולם המלך האל אב הרחמן המחולל	מלך העולם המלך האל אב הרחמן המחולל	בשבחות ובזמירות נהיך נגדך	
המחולל המשובת המפואר בפי עמו משובת ומפואר	המחולל המשובת המפואר בפי עמו משובת ומפואר	בשבחה נפארה נרוצמך ונמליכה ונקדישך	
בפי עמו ובכלשון כל כלשון חסידיו ועבדיו	בפי עמו ובכלשון כל כלשון חסידיו ועבדיו	ונעריצך ונזכיר שמך מלכנו אלהינו יחיד חי	
חסידיו ועבדיו ובשירי דוד עבדה נהללך	חסידיו ועבדיו ובשירי דוד עבדה נהללך	העולמים משובת ומפואר שמו עדי עד	
דוד עבדה נהללך יי אלהינו בשבחות	דוד עבדה נהללך יי אלהינו בשבחות	ברוך אלהינו מלך מחולל בתישבחות:	
אלהינו נשפחה נפארה ובזמירות נהיך ונשבחה	אלהינו נשפחה נפארה ובזמירות נהיך ונשבחה	ולפניו חסידים אכשי ונעטס מכונכים נומר ברוך שאלו מלכות	
נרוצמך נמליכה נפארה ונמליכה נזכיר	נרוצמך נמליכה נפארה ונמליכה נזכיר	על כן סדרנו סתי כנסתאות הללו כדי שיבאר	
נזכיר	נזכיר	הנזכר כרצונו:	ברוך

זמירות
נזכיר את שמך מלכנו שמו מלכנו אלהינו יחיד
אלהינו יחיד חי העולמים חי העולמים מלך משובת
משובת ומפואר עדי עד ומפואר עדי עד שמו
שמו הגדול ברוך אלהינו הגדול ברוך אלהינו
מלך מחולל בתישבחות: מלך מחולל בתישבחות:

Source 6

משנה ברורה סימן נא' ס"ק א' ברוך שאמר... ונכון לאומרו מעומד ואפילו ביחיד. ואודו ב' ציצית שלפניו בשעת אמירת ב"ש ולאחר גמר ב"ש ינשקם. בפה עמו בסגול. בתשבחות בחירק.

Translation: It is correct to recite Baruch Sh'Amar while standing even when praying alone.. One should hold two groups of Tzitzit while reciting it. After finishing Baruch Sh'Amar, one should kiss the tzitzit. The word "Ba Peb" should be written with a Segol. The word "BaTishbachot" with a Chirik.

Source 7

מגן אברהם סימן נא' ס"ק א'-אומרים ברוך שאמר - מעומד אפי' ביחיד [ב"ה, תולעת יעקב], בפה עמו בסגול, בתשבחות בחירק, ויאחזו בב' ציציות שבטלית שהם כנגד פניו בשעת אמירת ב"ש.

Translation: Recite Baruch Sh'Amar while standing. Recite the word: B'Peh and not B'Phi "BaTishbachot" with a Chirik and he should hold the two front Tzitzis while reciting Baruch Sh'Amar.

Source 8

סידור עבודת ישראל – ומה שאמור במגן אברהם לאורה חיים סימן נא' שיש לומר בפה שהוא בגמטריא פ"ז אין משגיחין בגמטריות שנגד דקדוק הלשון.

Translation: Concerning that which the Magen Avrohom stated in Orach Chaim Section 51 that one should say "Ba'Peh" which represents the number 87 in gematria, we do not pay attention to a gematria when the results of the gematria contradict rules of Hebrew grammar.

Source 9

סידור רב שבת סופר – ושמעתי פי תהפוכת מדקדקים דקדוקי עניות שדורשים לגנאי ואומרים בכאן בפה עמו ונותנים טעם לפגם כי בפ"ה בגמטריא פ"ז לרמוז למספר התיבות של ברוך שאמר ודבריהם עקשות פה לא ידעו ענין הסמוך והמוכרת ולפי דבריהם היה צריך להוסיף מלת של ותהיינה או פ"ח תיבות בברוך שאמר והוא להם פ"ח יקוש והאמת הפה נשבר ואנחנו נמלטנו. וכבר כתב הבית יוסף באורה חיים ס' נו' שאין לשנות ממטבע שטבעו חכמים בשביל שום דרשה.

Translation: I heard sounds of perversity from those who are pedantic about matters and who incorrectly interpret and then say "Be'Peh Amo". They give a false justification because the word "BaPheh" in gematria represents the number 87 which they see as a connection to the number of words in Baruch Sh'Amar. Their words demonstrate crookedness of the mouth. They do not know the grammatical rules of adjoining. According to their position, the prayer should have included the word "of" but then there would be 88 words in Baruch Sh'Amar which would then spell their downfall. Their interpretation would be then disproved and we would be relieved of it. The Beth Yosef had already written in Orach Chaim Section 56 that it is not proper to change the words chosen by Chazal because of an interpretation.

Source 10

Naftali Weider, תיקונים בנוסח התפילה בהשפעת לשונות לועזיות, p. 2-3

משמשת בצרפתית Fi אני מציע שהנימוק להימנעות ממלת "בפי" נעוץ בעובדה, שמלת ובגרמניה העתיקה (ואף בלשונות אחרות) ביטוי של גנאי המביע בוז וזלזול, ולפרקים אף מלווה ביריקה. ביטוי גנאי זו בהקשר עם הקב"ה יש בו משום פגיעה בכבוד השם.

Translation: (Changes that Entered the Nusach of the prayer under the influence of non-Hebrew Words) - I suggest that the reason to avoid the word "BiPhi" is grounded in the fact that the word "Fi" in French and Old German (and in other languages as well) was a word that represented dishonor and contempt and on occasion was associated with spitting. Using a word of dishonor such as that in connection with G-d was seen as an affront to the honor of G-d.

Source 11

מגן אברהם אורה חיים סי' צח' – כתוב בספר הגן לבטל מחשבה רעה בשעת התפלה יאמר ג"פ פי פי ואח"כ ירוק ג"פ ולא ירוק לגמרי אך בדרך נחת והלשון תהא בין שפתיים בשעת הרקיקה ובודאי תלך המחשבה עכ"ל ואינו נ"ל לעשות זה בתוך תפלת י"ח דהוי הפסקומי יודע אם רפואה בדיקה היא.

Translation: It is written in the book Ha'Gan that in order to eliminate bad thoughts while praying, a person should say three times Fi, Fi, Fi and then spit three times but not to spit wholeheartedly but to do it

---

תפלת שחרית-101 Tefila

---

gently while keeping his tongue between his lips while spitting. Certainly the bad thoughts would then depart. I do not agree with the suggestion of the Ha'Gan to act in that manner while praying Shmona Esrei because it would create a break and do we really know that the such action has the intended result.